

Д.В. Криленко, аспірант

Міжнародний університет бізнесу і права

ЗАСАДИ СУЧАСНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ В КОНТЕКСТІ РЕГІОНАЛЬНОГО ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ

Метою нашого дослідження стало обґрунтування основних засад сучасної фінансової політики в контексті регіонального економічного зростання. Визначено, що особливо яскраво суть регіональної фінансової політики виявляється за умови дії певних політичних факторів, які зумовлюють надання більших повноважень у сфері бюджетно-податкових відносин на рівень місцевих органів влади.

Встановлено, що стратегічне регіональне економічне зростання в процесі реалізації фінансової політики повинно досягти головної мети – це збільшення доходів та повноважень регіонів, а звідси і покращення соціально-економічного становища. Досягти цієї мети можливо за рахунок: децентралізації не лише видатків, але й доходів; зменшення регіональних диспропорцій та економічного розвитку регіонів; налагодження прозорого процесу бюджетного фінансового вирівнювання для усунення регіонального дисбалансу; формування прозорої та контрольованої системи фінансування.

Основними опорними елементами модернізації економіки України в сфері фінансової політики мають стати: перехід від безсистемної та хаотичної до виваженої та стабільної фінансової політики шляхом проведення системної податкової реформи; вирішення проблем податкового адміністрування шляхом усунення суперечностей та можливостей множинного тлумачення законодавства під час проведення податкової реформи та законодавчого впровадження; вирішення проблем митного адміністрування передусім шляхом дефіскалізації діяльності митниці; прийняття законодавства щодо дієвого стимулювання зовнішніх та внутрішніх інвестицій; прийняття законодавства щодо випереджаючого розвитку експортних виробництв як локомотива розвитку економіки.

Ключові слова: *фінансова політика, принципи, податкове навантаження, державне регулювання, регіональне зростання.*

Постановка проблеми. Збалансований розвиток кожної конкретної території повинен стати основою для ефективної регіональної політики.

Сучасну регіональну політику слід розглядати як політику держави щодо розвитку регіонів і власне регіональну політику територіальних утворень. Головна мета регіональної політики полягає у створенні належних умов для динамічного, комплексного, збалансованого розвитку регіонів країни.

Першочерговим обов’язком держави є гарантія надання громадянам державних послуг, таких як охорона здоров’я, освіта, соціальне забезпечення, соціальне страхування, житло, громадський транспорт, безпека особи тощо з найвищою якістю та за найнижчу ціну, з забезпеченням рівності і справедливості в наданні цих послуг.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Майже всі ці питання найкраще вирішують органи влади, які є найближчими до громадянина. Це і є головною метою реформи самоуправління – децентралізація влади та державних фінансів. Україна має твердо зберігати свій унітарний характер, проте в основі функціонування держави повинен бути принцип пріоритетності нижчих ланок у прийнятті рішень. Проблемам формування та розвитку сучасної фіскальної політики присвячені дослідження О.Д. Василика, В.М. Геєця, Ю.Б. Іванова, Т.І. Єфіменко, І.В. Караваєва, І.Р. Ковальова, А.І. Крисоватого, В.В. Кулешіра, І.О. Луніної, П.В. Мельника, О.В. Мещерякова, В.Л. Плескач, Л.Л. Тарангул, Л.М. Шабліста, Д.Г. Чернік. Але питання розробки ефективних принципів функціонування сучасної фіскальної політики в контексті регіонального економічного зростання залишаються актуальними.

Формулювання цілей статті. Метою нашого дослідження стало обґрунтування основних засад сучасної фіскальної політики в контексті регіонального економічного зростання.

Виклад основного матеріалу. В Україні за зразок для децентралізації рекомендується взяти польську модель, яка довела свою ефективність і застосування у повній відповідності до принципів, закріплених в Європейській хартії місцевого самоврядування. Добре організована держава повинна діяти у відповідності до економічно доцільних, ясних та прозорих фінансових процедур.

Після закінчення війни на сході країни та подолання економічної кризи Україна має включити в свою конституцію та закони критерії нормальних державних фінансів, аналогічні тим, які є в Бюджетному пакті ЄС, та суворо дотримуватися їх.

Україна повинна намагатись розраховувати бюджети, керуючись бюджетними правилами, обумовленими потребами практичної діяльності. Бюджетні процедури можуть базуватися на моделі ЄС (Україна могла б попросити про спільну процедуру, паралельно з Європейським семестром). Для прогнозування макроекономічних показників можна зібрати колегію незалежних експертів, а також визначити пропозиції щодо пріоритетів у

наступному році та реформ, які слід провести для забезпечення стабільності і зростання; вони також можуть попереджати про можливі випадки порушення балансу. Слід враховувати довгострокові стратегії та визначати пріоритетність інвестиційних проектів. Лише на цих засадах Міністерство фінансів, чинний уряд і парламент можуть працювати над детальним бюджетом.

У вітчизняній науці нема єдиної думки «щодо існування регіональної фіскальної політики, до того ж не здійснено аргументованих наукових напрацювань у цій сфері. Як наслідок, політика центральної влади щодо розвитку територіальних утворень має спонтанний, багато у чому суб'єктивний та помилковий характер, хоча останнім часом робляться спроби довести об'єктивність існування фіскальної (податкової) політики на субнаціональному рівні» [1,2,3]. Так, у регіональній фіскальній політиці вбачають сукупність дій регіональних органів державного регулювання для забезпечення функцій держави на рівні регіону [2, с. 58]. Регіональну ж податкову політику характеризують як «...систему заходів щодо вдосконалення оподаткування, спрямованих на забезпечення інтересів держави щодо регіонів і внутрішніх інтересів самих регіонів, що охоплює діяльність як державних, так і місцевих органів влади у податковій сфері» [1, с. 79].

Регіональна фіскальна політика за своєю економічною суттю є складовою регіональної фінансової політики та виступає її стрижнем, що, закономірно, потребує розробки і реалізації її як самостійного інструменту впливу держави на процеси комплексного та збалансованого розвитку її територій. Наголосимо, що реальна дійсність регіональної фіскальної політики у своїй основі пов'язана із формою державного устрою – федералізмом чи унітаризмом. Цей фактор є домінуючим у процесі розподілу функцій і відповідних повноважень по вертикальній ієрархії: держава – регіон – територія.

Особливо яскраво суть регіональної фіскальної політики виявляється за умови дії певних політичних факторів, які зумовлюють надання більших повноважень у сфері бюджетно-податкових відносин на рівень місцевих органів влади. У регіональній фіскальній політиці потрібно враховувати специфічні особливості розвитку кожного регіону, історичні й інші умови їхнього формування, сприяти стабільності розвитку регіону. Основні завдання регіональної фіскальної політики полягають у гарантуванні економічної незалежності та забезпеченні здатності економіки регіону до саморозвитку. І в цьому виникає загальна потреба дослідження важелів, які характеризують сталість розвитку економіки регіонів.

Такі регіональні важелі – це система кількісних і якісних показників, які свідчать про перманентний та ретроспективний вплив різноманітних

факторів на соціально-економічну стабільність регіону. Механізм реалізації стабілізаційних регіональних важелів потребує економіко-правового впровадження фіскальної політики як на державному, так і на регіональному рівні, до того ж з урахуванням централізованого та регіонального прогнозування, планування і програмування соціально-економічних процесів.

Зазначимо, що використання податкового інструментарію як сукупності фіскальних важелів впливу на фінансове забезпечення розвитку територій має ґрунтуватися на таких базових принципах:

- 1) зміцнення фінансової незалежності територіальних одиниць і підвищення зацікавленості органів місцевого самоврядування в адмініструванні податків;
- 2) використання податкового інструментарію на основі максимального врахування податкового потенціалу території;
- 3) вирівнювання рівнів соціально-економічного розвитку територій;
- 4) досягнення справедливості як щодо податкового навантаження територій, так і в наданні податкових стимулів;
- 5) довгостроковість, незмінність та передбачуваність використання податкових інструментів.

Особливістю податкових інструментів територіального розвитку є наявність фіскального ефекту, який виявляється у формуванні доходів місцевих бюджетів. Саме пріоритетний принцип зміцнення фінансової незалежності територіальних одиниць формуватиме дієві мотиваційні чинники, які стимулюватимуть органи місцевого самоврядування до максимізації мобілізації податків, зборів, обов'язкових платежів в доходи як місцевих бюджетів, так і державного.

Поряд із цим, в процесі використання податкового інструментарію на рівні територіальних утворень слід, безумовно, враховувати те, що рішення політичних інститутів у сфері публічних фінансів приймаються суб'єктивно, без дотримання та врахування об'єктивних соціально-економічних реалій. Саме принцип максимального врахування податкового потенціалу території має слугувати чітким орієнтиром політичних суб'єктів в процесі ухвалення рішень щодо використання податкових інструментів [4, с. 40].

Серед трендів, вплив яких найістотніший для регіональної політики:

- урбанізація – зростання ролі міст, причому не лише найбільших метрополій, а й середніх за розміром;
- міграція – яка формує динамічні ринки праці та певним чином компенсує дисбаланс, що виникає у різних регіонах світу внаслідок демографічних змін;

- інформатизація суспільства і поява нових телекомунікаційних технологій, формування економічної системи, що базується на знаннях;
- глобальні виклики у площині забезпеченості продовольством і природними ресурсами (особливо водою та родючими ґрунтами);
- зростання за принципами сталого розвитку.

Для формування раціональної структури дохідної частини місцевих бюджетів та досягнення фінансової стійкості регіонів необхідно збільшити обсяги податкових надходжень і при цьому, знизити обсяги трансфертів.

Аврамченко К. [5] заступник директора ІСЕД, проводячи паралель процесу децентралізації в Україні та Іспанії, наголошує на схожість процесів, а саме:

1) «В Україні децентралізація видатків відбувалася швидше, ніж децентралізація доходів. Для передачі функцій, повноважень, людських і матеріальних ресурсів від державної адміністрації органам місцевого самоврядування було утворено спільні комітети. Шляхом двосторонніх переговорів між кожним регіоном і державою були встановлені вартість трансферту і сума, яку держава витрачала за рік на утримання всього майна і надання послуг. Спочатку цю суму держава передавала регіонам у вигляді трансферту, однак поступово регіони починали отримувати все більше власних ресурсів».

2) «Для вирішення проблеми диспропорцій в регіонах в Іспанії був створений Міжтериторіальний компенсаційний фонд, який наповнюється за рахунок державних коштів та коштів Європейського союзу. Головним завданням Фонду є усунення економічних диспропорцій між регіонами. При цьому, кошти, які регіони отримують з цього фонду, повинні використовуватися виключно на інвестиції. Крім того, регіони отримують кошти фондів ЄС, зокрема Європейського фонду регіонального розвитку, метою якого є вирівнювання регіональних диспропорцій та розвиток конкурентоспроможності регіонів. Кошти з цього фонду спрямовуються на інновації і дослідження, цифрову програму, підтримку малого та середнього підприємництва та розвиток низьковуглецевої економіки».

3) «В Іспанії процес вирівнювання ресурсів здійснюється через декілька фондів. Проблемою системи бюджетного вирівнювання в Іспанії є те, що критерії за якими регіони отримують трансферти часто дублюються, що призводить до того, що деякі регіони, які за рівнем податкової спроможності знаходяться вище середнього показника по країні, після процесу вирівнювання опиняються нижче середнього і навпаки. Це призводить до напруженості між багатшими та біднішими регіонами».

4) «Сьогодні в Іспанії адмініструванням більшості податків займається центральна влада, що ускладнює підзвітність, оскільки громадяни часто асоціюють це і з тим, що ці податки вони сплачують

центральному уряду. Однак, тут питання не стільки у площині адміністрування податків, скільки у поінформованості громадян. Людям потрібно регулярно і зрозумілою мовою роз'яснювати, хто за що відповідає і які ресурси отримує».

Ключовою умовою розвитку як країни так і регіонів є ефективно діюча система міжбюджетних відносин. Але, модернізація системи міжбюджетних відносин відбувається не завжди раціонально. За висновками експертів [5] «Існуюча практика регулювання міжбюджетних відносин не відповідає потребам органів місцевого самоврядування у фінансових ресурсах з огляду на делеговані повноваження, а тільки посилює їх залежність від обсягу міжбюджетних трансфертів з Державного бюджету. Подальше реформування системи міжбюджетних відносин повинно відбуватися в такий спосіб, щоб забезпечити прозорість і збалансованість бюджетного процесу та сприяти стимулюванню органів місцевого самоврядування до нарощення власної доходної бази. Отже, незважаючи на низку реалізованих кроків в напрямі адміністративно-фінансової децентралізації та зростання ролі місцевого самоврядування, сучасна система міжбюджетних відносин надалі залишається розбалансованою».

Для розширення фінансової автономії і самостійності регіонів та оптимізації системи міжбюджетних відносин необхідно:

- доцільно відповідним Міністерствам і відомствам України розробити галузеві стандарти з надання послуг, «...що дозволить забезпечити перехід від кошторисного фінансування бюджетних закладів до фінансування саме публічних послуг відповідно до їх визначеного переліку, а вже на основі них проводити розрахунки обсягів відповідних субвенцій. На сьогодні загалом затверджено 34 таких стандарти. Однак вони не містять фінансово-економічного обґрунтування вартості послуг, а тому вирішити проблеми ресурсного забезпечення виконання органами місцевого самоврядування делегованих державою повноважень не вдалося» [6];

- вдосконалити дотаційні розрахунки, «...чинний порядок розрахунку не передбачає можливість здійснення перерахунку обсягу цього трансферту внаслідок зміни основних показників (наявне населення, надходження податку на прибуток, ПДФО), які можуть відбуватися протягом року, що може призвести до недовиконання плану податкових надходжень і отримання необґрунтованого обсягу дотації» [6];

- зменшити залежність (трансферту) від Державного бюджету за рахунок зміни складу доходів, наприклад, «...є сенс збільшити норматив відрахування з ПДФО, що сплачується зареєстрованими платниками на території області до обласного бюджету до 20-25%, натомість 10% ПНП

зараховувати до Державного бюджету. Зрозуміло, що в такому випадку вирівнювання фінансової спроможності обласних бюджетів слід здійснювати за цим податком» [6];

– стимулювати місцеві органи влади до стабільного, прогресивного та більш ефективного розвитку регіону за рахунок нарощування економічного потенціалу.

Оцінка змін у структурі податкових доходів місцевих бюджетів Причорноморського регіону вказує на такі основні тенденції: зростання середньої заробітної плати збільшили доходи місцевих бюджетів регіону від податку на доходи фізичних осіб; доходи від податку на прибуток підприємств, навіть після багатократного зростання, суттєво не впливають на обсяги власних доходів місцевих бюджетів регіону; акцизний податок в структурі місцевих бюджетів Причорноморського регіону відіграє значно більшу роль, ніж в Україні загалом, а його частка перевищує середньоукраїнське значення.

Тому, для зростання ефективності використання економічного потенціалу регіонів необхідно втілювати дієві механізми підтримки та стимулювання економічної активності на державному рівні. Стимулювання повинно здійснюватися за рахунок надання ресурсів громадам для їх розвитку. «Новим для України став такий інструмент підтримки місцевих ініціатив як партисипативний бюджет (бюджет участі).

Вищевикладений матеріал та проведений аналіз дозволяє зробити висновки, що стратегічне регіональне економічне зростання в процесі реалізації фіскальної політики повинно досягти головної меті – це збільшення доходів та повноважень регіонів, а звідси і покращення соціально-економічного становища. Досягти цієї мети можливо (рис. 1). Для цього необхідно:

-по-перше, децентралізувати не лише видатки, але й доходи. Це, з часом, дозволить мінімізувати залежність регіонів від трансфертів, дозволить регіонам стати більш автономними і незалежними, більш самостійними у господарювання та прийнятті важливих рішень. Повинні бути податки, які повністю можуть перейти "до регіонів – на місця" (наприклад, податок на майно, податок на спадщину тощо). Регіони повинні мати можливість змінювати ставки податкових пільг, ставку оподаткування, але відмінити податок регіональні органи влади не можуть. Необхідно дозволити регіонам встановлювати місцеві податки, за умови, що щось вже оподатковується державою чи місцевими органами. Тобто, в процесі реформування фіскальної регіональної політики органи місцевого самоврядування повинні отримувати якомога більше повноважень і можливостей для збільшення доходів для розвитку регіону;

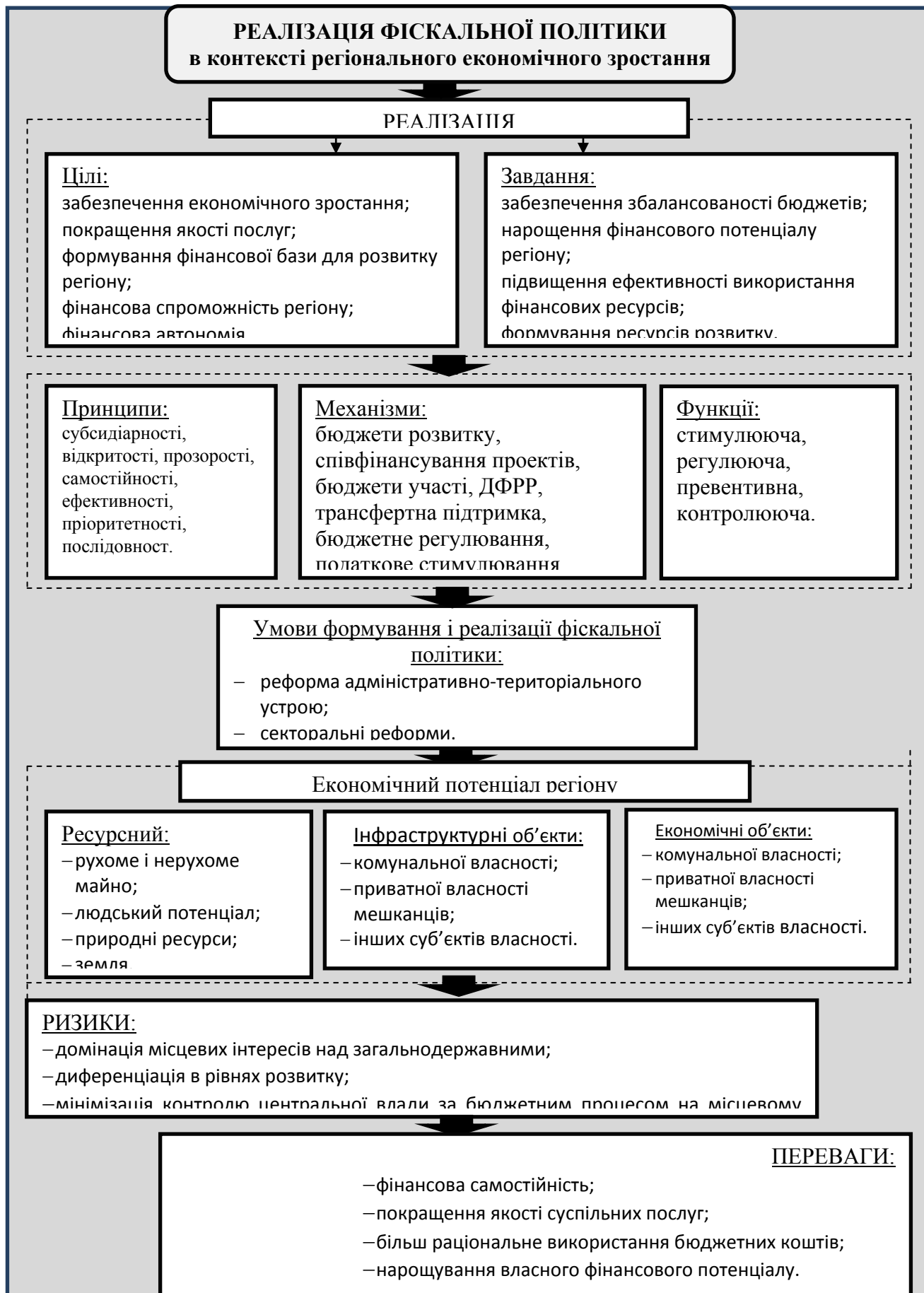

Рис. 1. Модель реалізація фінансової політики в контексті регіонального економічного зростання

-по-друге, зменшення регіональних диспропорцій та економічний розвиток регіонів. В першу чергу це дозволить зняти напруженість між регіонами, які мають неоднакові доходи та мають різний економічний потенціал. Регіони України сьогодні мають регіональні відмінності (наприклад ВВП на душу населення) та диспропорції, що є гальмом процесу фінансової децентралізації. Диспропорції, наявні ресурси формують основу для підтримки відповідного рівня фінансової та бюджетної централізації;

В-третє, налагодити прозорий процес бюджетного фіскального вирівнювання для усунення регіонального дисбалансу. Це система повинна бути спроектована так, щоб усі регіони, незалежно від їх платоспроможності, мали можливість збільшувати надходження, економічно розвиватися, а громадяни отримувати якісні послуги.

В-четверте, система фінансування повинна бути прозорою і контролюваною. Це дасть можливість громадянам отримувати більш якісні послуги, розуміти хто є відповідальним за надання послуг та мати можливість контролювати за цільовим призначення розподілення податкових коштів.

План модернізації економіки України [7] в сфері фіскальної політики передбачає створення надійного та стабільного фундаменту для забезпечення економічного зростання шляхом вжиття заходів для нормалізації конкурентного середовища, визначення стимулів для залучення внутрішніх і зовнішніх інвестицій, а також випереджаючого зростання експортних виробництв.

Висновки. Основними опорними елементами модернізації економіки України в сфері фіскальної політики мають стати:

1) перехід від безсистемної та хаотичної до виваженої та стабільної фіскальної політики шляхом проведення системної податкової реформи з залученням до її проведення представників бізнесу та професійних громадських об'єднань з подальшим впровадженням 3-річного мораторію на внесення змін до податкового законодавства;

2) вирішення проблем податкового адміністрування шляхом усунення суперечностей та можливостей множинного тлумачення законодавства під час проведення податкової реформи та законодавчого впровадження:

- прямої фінансової відповідальності держави за несвоєчасне бюджетне відшкодування ПДВ і несвоєчасне повернення переплат (за аналогією із відповідальністю платників податків);

- дисциплінарної та матеріальної відповідальності контролюючих органів та їх посадових осіб за прийняття неправомірних рішень або бездіяльність, а також кримінальної відповідальності (аналогічно до відпові-

дальності для посадових осіб платників податків), якщо дії або бездіяльність посадових осіб органів Державної фіскальної служби призвели до значних збитків платників податків;

3) вирішення проблем митного адміністрування передусім шляхом дефіскалізації діяльності митниці, її відокремлення від органів Державної фіскальної служби та впровадження дієвих інструментів постаудиту;

4) прийняття законодавства щодо дієвого стимулювання зовнішніх та внутрішніх інвестицій, включаючи і фіскальні стимули та гарантії щодо них;

5) прийняття законодавства щодо випереджаючого розвитку експортних виробництв як локомотива розвитку економіки, включаючи фіскальні стимули та гарантії щодо них.

Бібліографічний список: 1. Тарангул Л.Л. Оподаткування та регіональний розвиток (теорія і практика): монографія. – Ірпінь: Академія ДПС України, 2003. – 286 с. 2. Крисоватий А.І., Луцик А.І. Податки і фіскальна політика: навч. посібник. – Тернопіль, 2003. – 312 с. 3. Опишана Н. Проблематичні аспекти регіональної фіскальної політики в Україні / Регіональні аспекти розвитку і розміщення продуктивних сил України: Зб. наук. праць каф. УТР і РПС. – Вип. 7. – 2002. – С. 49–51. 4. Герчаківський С. Парадигма регіональної фіскальної політики в контексті територіального розвитку / Святослав Герчаківський // Світ фінансів. – 2009 – 1 (18), березень 2009 р – с. 35-43. 5. ЛІГА и Информационного агентства "ЛІГАБізнесІнформ". Испанские уроки фискальной децентрализации для Украины. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://finance.liga.net/economics/2017/8/3/opinion/54124.htm>. 6. Територіальний розвиток та регіональна політика в Україні: актуальні проблеми, ризики та перспективи адміністративно-фінансової децентралізації / НАН України. ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України»; наук. редактор В.С. Кравців. – Львів, 2017. – 120 с. (Серія «Проблеми регіонального розвитку»). 7. Україна від кризи до економічного зростання. План модернізації України. Федерація роботодавців України [Електронний документ] – Режим доступу: <http://modernization.fru.org.ua/ua>

Крыленко Д.В. Основы современной фискальной политики в контексте регионального экономического роста. Целью нашего исследования стало обоснование основных принципов современной фискальной политики в контексте регионального экономического роста. В Украине за образец для децентрализации рекомендуется взять польскую

модель, которая доказала свою эффективность и применение в полном соответствии с принципами, закрепленными в Европейской хартии местного самоуправления. Хорошо организованное государство должно действовать в соответствии с экономически целесообразными, ясными и прозрачными финансовыми процедурами.

Определено, что особенно ярко суть региональной фискальной политики оказывается при условии действия определенных политических факторов, которые обуславливают предоставление больших полномочий в сфере бюджетно-налоговых отношений на уровень местных органов власти. В региональной фискальной политике нужно учитывать специфические особенности развития каждого региона, исторические и другие условия их формирования, способствовать стабильности развития региона. Основные задачи региональной фискальной политики заключаются в обеспечении экономической независимости и обеспечении способности экономики региона к саморазвитию. И в этом возникает общая потребность исследования рычагов, характеризующих устойчивость развития экономики регионов.

Установлено, что стратегическое региональное экономический рост в процессе реализации фискальной политики должно достичь главной цели - это увеличение доходов и полномочий регионов, а отсюда и улучшение социально-экономического положения. Достичь этой цели возможно за счет: децентрализации не только расходов, но и доходов; уменьшение региональных диспропорций и экономического развития регионов; налаживанию прозрачного процесса бюджетного фискального выравнивания для устранения регионального дисбаланса; формирование прозрачной и контролируемой системы финансирования.

Основными опорными элементами модернизации экономики Украины в сфере фискальной политики должны стать: переход от бессистемной и хаотичной к взвешенной и стабильной фискальной политики путем проведения системной налоговой реформы; решения проблем налогового администрирования путем уничтожения противоречий и возможностей множественного толкования законодательства при проведении налоговой реформы и законодательного внедрения; решения проблем таможенного администрирования, прежде всего, путем дефискализация деятельности таможни; принятие законодательства о действенном стимулировании внешних и внутренних инвестиций; принятие законодательства по опережающего развития экспортных производств как локомотива развития экономики.

Ключевые слова: фискальная политика, принципы, налоговая нагрузка, государственное регулирование, региональное роста.

Krylenko D.V. Fundamentals of modern fiscal policy in the context of regional economic growth. The purpose of our study was to substantiate the basic principles of modern fiscal policy in the context of regional economic growth. In Ukraine, as a model for decentralization, it is recommended to adopt a Polish model that proved its effectiveness and application in full compliance with the principles enshrined in the European Charter of Local Self-Government. A well-organized state should act in accordance with economically expedient, clear and transparent financial procedures.

It is determined that the very bright nature of the regional fiscal policy is manifested in the face of certain political factors that give rise to greater powers in the field of fiscal-tax relations at the level of local authorities. Regional fiscal policy needs to take into account the specific features of each region's development, historical and other conditions for their formation, and contribute to the stability of the region's development. The main tasks of the regional fiscal policy are to guarantee economic independence and to ensure the region's economy's ability to self-development. And in this there is a general need to study the levers that characterize the sustainability of the regional economy.

It is established that strategic regional economic growth in the process of fiscal policy implementation should reach the main goal - this is an increase in the revenues and powers of the regions, and hence the improvement of the socio-economic situation. This goal can be achieved at the expense of: decentralization of not only expenditures, but also incomes; reduction of regional disproportions and economic development of regions; Establishing a transparent fiscal equalization process to eliminate regional imbalances; the formation of a transparent and controlled system of financing.

The main supporting elements for the modernization of the Ukrainian economy in the field of fiscal policy should be: the transition from unsystematic and chaotic to balanced and stable fiscal policy through a systemic tax reform; solving problems of tax administration by eliminating contradictions and possibilities of multiple interpretation of legislation during tax reform and legislative implementation; addressing the problems of customs administration, primarily by defusing customs activities; adoption of legislation on effective promotion of external and internal investments; adoption of legislation on the advance development of export production as a locomotive of economic development.

Key words: fiscal policy, principles, tax burden, state regulation, regional growth.

Стаття надійшла до редакції: 06.02.2018 р